

Verksamhets- berättelse 2024

10.3.2025

Innehåll

1 Ledningens översikt över verksamhetsåret.....	3
2 Sammanfattning av uppnåendet av resultatavtalets mål	5
3 Resultat	8
4 Genomslag	10
5 Operativ effektivitet.....	16
6 Hantering och utveckling av de psykiska resurserna.....	19
7 Resultatindikatorernas utveckling under perioden 2021-2024	23
8 Bokslutsanalys.....	26
9 Intern kontroll	27
10 Verksamhetsberättelse för delegationen för punktskrift 2024	29

1 Ledningens översikt över verksamhetsåret

Verksamhetsåret började i renoverade lokaler som är förenliga med statens lokalstrategi. Efter flytten utarbetades spelregler för verksamhet i lokalerna och rutinerna för platsoberoende arbete sågs över. Genomförandet utvärderades med Senatfastigheters stöd i början av sommaren.

En ny utvecklingsmodell infördes för att stärka en gemensam och kostnadseffektiv utveckling, där alla utvecklingsförslag prioriteras och behandlas i ämbetsverkets gemensamma utvecklingsgrupp. Under våren färdigställdes och infördes en ny arbetsordning.

Åren 2022-2024 pågick ett projekt för taktila material vid Celia. Under projektet, som var finansierat under planen för de offentliga finanserna, utreddes möjligheterna att förnya utbudet och produktionen av taktila produkter och de reliefbilder och -kartor i plast som används i dem. Inom projektet hade Celia ett nära samarbete med bl.a. Valteri-centret för lärande och kompetens och inhämtade information om nya produktionssätt och material, också via internationella nätverk. I slutet av projektet skaffades ny utrustning till Celia, till exempel en laserskärare för att producera nya reliefmatriser. Under projektet färdigställdes också nytt material för förskoleundervisningens behov.

Dessutom förbereddes utvecklingen av samlingen på främmande språk och riktlinjer för avskrivning av material. Celias verksamhet med taktila böcker fyllde 40 år och jubileumsårets huvudevenemanget hölls i oktober.

Celia och Finlands Förlagsförening utarbetade tillsammans anvisningarna för god praxis för tillgängliga e-böcker. Målet var att skapa anvisningar för den finländska förlagsvärlden, som skulle föra med sig e-böcker som följer lagen, och dessutom är genuint högklassiga. En tillgänglighetsutvärdering genomfördes tillsammans med Helsinki University Press för att utvärdera tillgängligheten hos tre vetenskapliga böcker.

Projektet EPUB, som utvecklar produktionen, förbereddes och startades med stöd av apotekare Ester Fagerlunds fond.

När det gäller kompetensutvecklingen behandlades bland annat kognitiv tillgänglighet, användning av artificiell intelligens samt möjligheter och förändringar i ämbetsverkets verksamhet under en gemensam Celia-dag.

Vetenskaps- och kulturminister Sari Multalas statssekreterare Elina Laavi besökte Celia 6.3.2024. På mötet diskuterades kunder, digitalisering, främjande av tillgänglig publicering, samarbete med bibliotek och skolor, stöd för lärande samt projektet Bildningsförvaltningen 2030 och den kulturpolitiska redogörelsen. Slutligen fick Laavi en koncis presentation och kontakt med taktila material.

Utöver den grundläggande verksamheten inledde Celia praktiska förberedelser för sammanslagningen med Riksarkivet och Depåbiblioteket som sker i början av 2026. En betydande mängd arbetstid användes för att förbereda sammanslagningen och för beredning av den nya lagstiftningen.

Under året minskade de totala driftskostnaderna med 1,29 procent och det genomsnittliga priset på bok- och läromateriallån minskade med 4,08 procent från 2023. Boktjänsternas prestationer ökade med 2,51 procent och produktiviteten med 3,65 procent. Antalet prestationer för att främja tillgänglig publicering ökade med 4,86 procent, även om produktiviteten samtidigt minskade med 2,38 procent.

Antalet anställda minskade med 2,08 procent och arbetstillfredsställelsen sjönk med 7,63 procent till 3,51. Sjukfrånvaro ökade med 46,97 procent. Personalkostnaderna ökade med 2,84 procent och kostnaderna för företagshälsovård med 27 procent.

Sammanfattningsvis uppnåddes en fortsatt tillväxt under 2024, särskilt i fråga om antalet prestationer och produktiviteten, vilket visar att verksamheten effektiviserats ytterligare. Utifrån prestationernas kvalitet, som de resultat som uppnåts i samarbete med partner, ökade också verksamhetens genomslag. Även om Bildningsförvaltningen 2030-projektet, organisationsändringen och andra förändringar i Celias arbets- och verksamhetsmiljö utan tvekan orsakade stress och osäkerhet, vittnar det utmärkta uppnåendet av resultatmålen om att det hos Celia finns en stark vilja att utföra det givna uppdraget och utveckla verksamheten för kundernas och partnernas bästa. De kommande åren får utvisa vilken slags resurs främjandet av jämlik läsning och lärande blir i den nya organisationen.

2 Sammanfattning av uppnåendet av resultatavtalets mål

Målen i resultatavtalet uppnåddes till stor del.

Resultatmålen uppnåddes

En modell för kognitivt tillgängligt, multimodalt läromedel för skolelever i behov av särskilt stöd byggdes upp genom att ta fram en ny typ av läromedel inom omgivningslära.

Främjandet av samarbete mellan skolor och bibliotek genomfördes enligt plan: att stödja samarbetet var tema för olika evenemang och projekt.

Ett redogörelse gjordes över läsprogrammets utvecklingsbehov, och utifrån redogörelsen är det primära utvecklingsmålet i applikationen att förbättra boksökningen.

Framtiden för CD-talboksutlåningen löstes då styrelsen beslutade att avstå från CD-talboksutlåningen senast 30.9.2025.

Celia deltog i åtgärderna enligt produktivitetsprogrammet bland annat genom att kartlägga besparingsmöjligheter och genom att delta i utvecklingen av planen för de offentliga finanserna 2026-2029 i samarbete med Riksarkivet och Depåbiblioteket. Celia deltog också aktivt i förberedelserna för projektet Bildningsförvaltningen 2030.

Riskhanteringen stärktes och systematiserades bland annat genom att uppdatera ämbetsverkets riskhanteringsmodell och årshjul. Identifiering och utvärdering av kritiska tjänster och uppdatering av kontinuitetsplaner inleddes.

Personalens kunskapsnivå om och engagemang för hållbarhet ökade. Sju åtgärder vidtogs i anslutning till de FN-mål för hållbarhet som Celia valt och deras utfall var 92,9 procent.

Kulturell mångfald främjades genom olika åtgärder. En riktlinje för lättläst kommunikation och dess åtgärder initierades. Dessutom färdigställdes och implementerades en plan för att utveckla samlingen och utbudet på olika språk.

Kundmålen var uppfylldes i många avseenden väl: kundmålet på 74 000 uppnåddes då antalet kunder i slutet av året var 74 874. Antalet nya kunder överskred också målet:

de var 11 770 till antalet då målet var 10 000. NPS-siffran för kundtillfredsställelsen 68, med ett mål på 58. Andelen barn och ungdomar som regelbundet anlitar bibliotekstjänsten, 53,3 procent, överskred också målet på 52 procent.

Boktjänstens prestationer, 44 099/årsverke, överskred målet på 41 000/årsverke. Anskaffningsvolymen på 1 473 titlar överskred målet på 1 300 titlar. Samlingens utnyttjandegrad, 32,1 procent, var något högre än målet på 31 procent. Mängden läromedel som levererades till kunderna överskred målet betydligt: 41 757 gånger, då målet var 30 000. I enlighet med strategin produceras ett mindre antal läromedel, och arbetets fokus ligger på både kvalitet och handledning av läromedelsförläggare. Detta har dock ännu inte minskat efterfrågan på läromedel hos Celia på väntat sätt.

Samarbetet med förläggarna, till exempel erbjudandet av rekommendationer, utbildning och rådgivning samt ordnande av evenemang, framskred enligt planerna. Utbildning i tillgänglig publicering erbjöds 24 gånger med ett mål på 20. 2 500 personer deltog i utbildningarna, då målet var 1 000.

Målet på 46 årsverken överskreds: utfallet var 47,1 vid årets utgång.

Resultatmålen uppnåddes inte

När det gäller likabehandling uppnåddes målet delvis. En operativ utvärdering av jämlikheten utfördes internt, men ingen extern utvärdering gjordes. Utvärderingsdelen som gäller personalen hann inte bli klar.

Enligt resultaten från personalenkäten stödde eller bidrog inte ledningens omställningscoachning tillräckligt till att förbättra personalens välbefinnande eller resultat i förändringarna. Indexet för innovationsförmåga var 3,79, nästan i linje med målet på 3,8, men personalens arbetstillfredsställelse minskade med 7,63 procent till 3,51; målnivån var 3,6. Även ledarskapsindexet sjönk till 3,3 med ett mål på 3,6. Personalens utbildningsdagar låg något under målet, dvs. 2,76/årsverke. Målet för personalens sjukfrånvaro på 4 dagar/årsverke uppfylldes inte, utan utfallet var 10,2 dagar/årsverke.

Kundernas upplevelse av förbättrad livskvalitet, 88 procent, låg något under målet på 89 procent. Målet för de aktiva servicepartnernas andel på 60 procent uppfylldes inte heller, utan utfallet var 51 procent, främst på grund av skolornas låga aktivitet.

Det totala utlåningsmålet på 1,5 miljoner lån uppnåddes inte, utan det totala antalet lån var 1,4 miljoner. Även andelen lån via nätet av den totala utlåningen, 79,9

procent, låg något under målet på 82 procent. Andelen färdigt upphandlade material, 43,5 procent, var något under målet, som var 45 procent.

3 Resultat

Bokanskaffningar och användningen av tjänster

Antalet bokanskaffningar var nästan oförändrat och uppgick till 1 473 titlar. Andelen färdigt upphandlade material av de årliga bokanskaffningarna sjönk något, från 44,4 till 43,5 procent.

Andelen barn och unga som använder tjänsterna ökade något, från 52 till 53 procent. Leveranserna av läromedel minskade med 6,87 procent. Detta var en strategisk inriktning som valdes för att stödja och vägleda läromaterialförlag och andra liknande aktörer.

Rekommendationer, råd och utbildningar ökade med 33,71 procent. I tillväxten torde ikraftträdandet av tillgänglighetskraven för e-böcker, deras läsprogram och -enheter 28.6.2025 kunna konstateras.

Kunder och tillfredsställelse med webbtjänster

Antalet kunder inom tjänsterna minskade från 76 032 till 74 871, dvs. 1,53 procent. Antalet nya kunder minskade med 8,29 procent. Andelen webbkunder av alla privatkunder ökade från 90 till 92,1 procent. Andelen lån via nätet av den totala utlåningen ökade från 77,8 till 79,9 procent och den totala användningen av utlåningstjänsterna ökade med 5,7 procent till 1 409 389 gånger. Andelen webblånare av personer över 65 år ökade från 59,7 till 66,7 procent.

I den årliga kundnöjdhetsenkäten utreddes hur nöjda kunderna är med Celas webbtjänster. 1 931 kunder svarade på enkäten, varav de flesta var privatkunder från olika åldersgrupper. Enkäten besvarades också av representanter för samarbetspartner, som undervisnings- och bibliotekspersonal.

Både privatkunderna och tjänsteförmedlarna var nöjda med Celianets webbtjänst och läsprogrammet Pratsam Reader. Även webbtjänsternas driftsäkerhet fick positiv feedback: 83 procent av privatkunderna och 78 procent av tjänsteförmedlarna var nöjda med den.

En betydande andel av användarna, 76 procent, skulle rekommendera Celas tjänster. Celas NPS-tal var exceptionellt högt: 68. Endast åtta procent av de svararna förhöll sig kritiska.

Majoriteten av användarna ansåg att Celias tjänster hade förbättrat deras livskvalitet: 54 procent av användarna var helt av samma åsikt och 34 procent var av samma åsikt. Resultatet bekräftar att Celias tjänster har en stor betydelse för användarna.

Aktiviteten i fråga om samarbetet och användningen av tjänsterna

Servicepartnerskapet med allmänna bibliotek, högskolebibliotek och skolor fortsatte. Servicepartnersnas aktivitet förblev på det stora hela oförändrad jämfört med 2023.

Under året registrerade 77 procent av de allmänna biblioteken nya kunder till Celias bibliotekstjänster (79 procent år 2023). Aktiviteten bland användare som har blivit kunder via allmänna bibliotek låg kvar på 50 procent.

Skolornas kundregistreringsaktivitet fortsatte att minska och var 45 procent, men aktiviteten bland de användare som blivit kunder via skolor låg dock på 2023 års nivå och var 15 procent.

Liksom under tidigare år var högskolebiblioteken fortfarande aktiva: hela 97 procent (2023: 93 procent) av högskolebiblioteken registrerade nya kunder. Aktiviteten bland de användare som blivit kunder via högskolor var så gott som oförändrad på 29 procent.

4 Genomslag

Resultatmål som härrör från regeringsprogrammet

Finländarnas inlärningsresultat och utbildningsnivå ökar.

Resultatmål 1: En modell för kognitivt tillgängligt, multimodalt läromedel för skolelever i behov av särskilt stöd byggs upp och etableras.

Den multimodala, tillgängliga läroboken i omgivningslära ”Luen ja kuuntelen: Ympäristöoppi” färdigställdes och publicerades för utlåning. Lärare informerades om läroboken via olika kanaler, boken testades under skolbesök och en feedbackundersökning för lärare öppnades om den. En beskrivning av produktionsprocessen utarbetades. Produktionsprocessen av den multimodala, tillgängliga läroboken i omgivningslära avancerade under året och kommer att fortsätta under 2025.

Resultatmål 2: En samarbetsmodell för skolor och bibliotek skapas och införs i praktiken.

Skolor och bibliotek har många gemensamma nätverk och långt utvecklat samarbete i kommunerna. Celas mål är att stödja detta samarbete och öka möjligheterna för skolor och bibliotek att betjäna barn och ungdomar med en läsnedsättning bland annat genom att tillhandahålla tillgängliga böcker och läromedel samt öka medvetenheten om läs- och inlärningshinder och läshjälpmedel.

Under året färdigställdes en guide vid namn ”Lukeminen - jokaisen oikeus” som ett samarbete mellan Celia och Seinäjoki stadsbibliotek inom det nationella specialuppdraget för bibliotekstjänster som främjar läskunnighet och läsande bland barn och ungdomar. Guiden presenterar metoder och material för läsning för barn i behov av stöd. Dessutom var skol- och bibliotekssamarbetet temat i Celas montrar vid olika evenemang, som Educa-mässan och biblioteksbranschens storevenemang Biblioteksdagarna.

Bildning (utbildning, vetenskap, kultur och konst, ungdomsarbete och motion) skapar förutsättningar för ekonomisk tillväxt.

Resultatmål 3: Läsning främjas genom att göra lyssningsapplikationen mer lättanvänd och attraktiv.

Ett redogörelse gjordes över utvecklingsbehoven hos läsprogrammet för talböcker, och utifrån redogörelsen beslutades det att det primära utvecklingsmålet i applikationen att förbättra boksökningen med hjälp av sökkategorier. På så sätt fås en mer konsekvent användarupplevelse mellan webbtjänsten Celianet och läsprogrammet, samtidigt som kundernas önskemål tillgodoses. En enklare sökning hjälper också nya användare, till exempel kunder som övergår från CD-talbokslån till nätet.

Resultatmål 4: Användbarheten och kundorienteringen för digitala bibliotekstjänster utvecklas.

I innehållsreformen för webbtjänsten Celianet gjordes innehållet om för att överensstämma med den nya kundstrategin, hjälpsidorna förnyades och helheten tydliggjordes. Webbplatsen blev mer kundorienterad och det blev lättare att anvisningar för att använda webbtjänsterna. Det nära samarbetet med systemleverantörerna och arbetet med att utveckla användbarheten i systemen fortsatte.

Resultatmål 5: Möjligheterna för utlåning av CD-talböcker i framtiden utreds.

Den 5 juni 2024 fattade Celas styrelse beslutet att flytta talböckerna helt och hållet till nätet senast den 30 september 2025. Orsaken till beslutet var att tekniken för CD-ROM-talboksproduktion är föråldrad. Driftsäkerheten för brännrobotiken som användes för CD-talboksproduktion och tillgången till service har minskat avsevärt under de senaste åren, och tillgången till utrustning för CD-talboksläsnings har också varit en utmaning. Dessutom har tillgängligheten för webbtjänsten och läsprogrammet förbättrats, vilket bidrar till förändringen.

För att verkställa beslutet inrättades en Från CD-talboksutlåning till nätet -arbetsgrupp, vars mål var att skapa en kontrollerad omställningsprocess och att flytta så många CD-talbokslånare som möjligt att börja använda webbtjänsten. Förhandskommunikation om förändringen inleddes i juni. Nya kunder kan inte låna CD-talböcker efter den 30 september 2024. Dirigeringen av kunder till webbtjänsten inleddes under hösten, då alla privatkunder som lånat CD-skivor fick ett

röstmeddelande om ärendet. Genom meddelandena har kunderna varit aktivt i kontakt med Celas kundservice, som har tillhandahållit stöd i omställningen.

Förutom de åtgärder som riktades mot privatkunder utfördes omfattande kommunikation mot servicepartner och organisationer och gemensamma diskussioner fördes om hur kunderna kan stödjas i omställningen. Under hösten hölls flera webinarier för samarbetspartner, som bibliotek, personer som arbetar med synskadade och instanser som erbjuder digitalt stöd. Totalt 642 yrkespersoner nåddes med webinarierna. I omställningsarbetet identifierades det att inte alla kunder har möjlighet att börja använda talböcker på pekskärmsheter. Deras behov försökte beaktas i en utredning som inleddes med Synskadades förbund rf för att utreda möjligheterna att använda bokhyllan i webbtjänsten Celianet med en särskild Webbox-läsare. Det tekniska utredningsarbetet samt kommunikationen och stödåtgärderna för kunder och intressentgrupper fortsätter under 2025.

Statsförvaltningens produktivhetsprogram genomförs för att minska hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna. Digitaliseringens möjligheter utnyttjas för att minska det administrativa arbetet.

Resultatmål 6: Ämbetsverket vidtar åtgärder enligt produktivhetsprogrammet i enlighet med planen för de offentliga finanserna 2025-2028 med beaktande av personalens välbefinnande och kvaliteten på tjänsterna.

Förberedelser inför nedskärningar och besparingar i enlighet med produktivhetsprogrammet gjordes under året. Utgångspunkten för förberedelserna var att inga nedskärningar ska göras i personalens lönekostnader och att besparingarna ska påverka kunderna så lite som möjligt. Besparingar riktades mot bl.a. utveckling, utbildning, resor, företagshälsovård och personalförmåner, men slutligen var det nödvändigt att inkludera även samlingsanskaffningar i besparingsmålen.

Ämbetsverksstrukturen inom utbildnings- och kulturministeriets förvaltningsområde tydliggörs, överlappande administration lättas och ämbetsverkens resultatstyrning stärks i linje med Bildningsförvaltningen 2030-slutrapporten, med beaktande av de olika uppgifterna för de befintliga enheterna.

Resultatmål 7: Ämbetsverket deltar aktivt i förberedelserna och genomförandet av reformprojektet Bildningsförvaltningen 2030 som ett samarbete inom hela bildningsförvaltningen.

Reformprojektet har en djupgående inverkan på framtiden för Celas verksamhet och tjänster, och därför deltog Celia aktivt i projektets styrgrupp, gemensamma tjänster och andra arbetsgrupper under hela året. Styrelsens förslag bearbetades och kommenterades enligt befintliga möjligheter. Även omstruktureringen av ämbetsverket inleddes, och hela personal deltog i planeringen och genomförandet. Förberedelserna har sysselsatt särskilt ledningen och sakkunniga.

Ledarskapet inom undervisnings- och bildningssektorn förbättras.

Resultatmål 8: Ledningens omställningscoachning stödjer och hjälper till att förbättra personalens välbefinnande och resultat i förändringar.

Ledningsgruppens arbetsledning fortsatte fram till sommaren, och under hösten startade de gemensamma omställningscoachningarna för det kommande nya ämbetsverket, och vissa coachningar riktades mot cheferna. Den genomsnittliga arbetstillfredsställelsen i personalenkäten sjönk från 3,80 år 2023 till 3,51. Orsaken till nedgången kan ha varit förändringar och ovisshet gällande sammanslagningen av ämbetsverken och om framtiden.

I bildningsförvaltningens verksamhet stärks beredskapen och riskhanteringen för aktörer inom statsförvaltningen baserat på den riskhanteringshandbok som utgavs 2023.

Resultatmål 9: Riskhanteringen stärks och systematiseras.

Riskhanteringsfunktionen omorganiserades och ansvarsområdena förtydligades. Policyer, processer och verksamhetsmodeller sågs över, uppdaterades och regelbundna riskhanteringsverksamhet inleddes i teamen som en del av det dagliga arbetet.

KPMG Oy Ab genomförde en informationssäkerhetsutredning för Celia. Resultaten och de föreslagna åtgärderna behandlades i ledningsgruppens workshop.

Det avtalades också om att det riskhanteringsverktyg som används i Riksarkivet ska införas. Verktuget används till en början på Celia för att hantera riskerna med fusionen av ämbetsverk.

Jämställdheten och likabehandlingen stärks i bildningsförvaltningens verksamhet i enlighet med diskrimineringsombudsmannens och jämställdhetsombudsmannens anvisningar.

Prestationsmål 10. Likabehandlingen förbättras i Tillgänglighetsbiblioteket Celias verksamhet och HR-policy.

Celia har i sin likabehandlingsplan förbundit sig till att främja likabehandling i sina tjänster och förbättra tillgängligheten för alla kundgrupper. Under året gjordes framsteg när det gäller tillhandahållandet av flerspråkigt material, förbättringen av webbplatserns språkversionerna och användningen av tydligt språk.

Celias personalpolitiska jämställdhets- och likabehandlingsplan bygger på principen och utgångspunkten för jämställdhet och likabehandling av anställda. Ingen diskrimineras och alla behandlas lika vid rekrytering, val till utbildning, karriäravancemang, tillämpning av lönesystemet, fördelningen av arbetsuppgifter och andra arbets- och arbetsplatsrelaterade frågor, oavsett olika faktorer som rör individen. Av målen i planen etablerades bland annat anonyma rekryteringar och beaktande av mångfald vid rekrytering. Dessutom infördes presentationen av verksamhetsmodellen för osakligt bemötande och oansvarigt beteende på arbetet i introduktionsprogrammet. En uppdatering jämställdhets- och likabehandlingsplanen för år 2025 inleddes.

Med bildning, kompetens och förnyelse av samhället stöds en kulturell förändring för att uppnå en hållbarhetsomställning. Bildningsförvaltningen följer hållbarhetsmålen och följer upp uppnåendet av målen, bland annat med hjälp av statsförvaltningens gemensamma referensram för hållbarhetsrapportering.

Resultatmål 11: Personalens kunskap om hållbar utveckling och engagemang för hållbarhet ökar.

I Celia har fyra av FN:s mål för hållbar utveckling valts som fokusområden för verksamheten: god utbildning, minskad ojämlikhet, bekämpa klimatförändringarna

samt genomförande och globalt partnerskap. Relaterade till dessa fanns sju hållbarhetsmål och genomförandet av dessa mål var 6,5/7, eller 92,9 procent. Målen var bland annat att öka personalens kännedom om avfallssortering, att producera nytt läromedel som är så tillgängligt som möjligt och att svara mot kundkretsens alltmer skiftande litteraturbehov och därigenom öka likabehandlingen.

Kulturell mångfald främjas genom målinriktade åtgärder och satsningar görs för kontinuerligt lärande för hela personalen i frågor som rör mångfald. I sitt mångfaldsarbete utnyttjar ämbetsverket i tillämpliga delar de åtgärder som anges i ministeriets åtgärdsprogram för resultatavtalsperioden.

Resultatmål 12: I kundkommunikationen används lättläst finska och svenska samt ett klart allmänspråk.

Målet var att göra upp en riktlinje för kommunikation på lätt språk, där även konkreta åtgärder för att främja lätt språk prioriteras och schemaläggs. Kommunikationsfunktionen utarbetade en riktlinje genom att sätta sig in i källmaterial och en ingående genomgång av ämbetsverkets kommunikationskanaler och målgrupper och deras behov av ett lätt språk. En konsultation beställdes från Selkokeskus ry, vilket stärkte ämbetsverkets egna uppfattningar och fördjupade förståelsen för frågan. Åtgärder inleddes i slutet av året.

Prestationsmål 13: Mer relevant material för att möta kundernas behov finns tillgängligt på olika språk.

En plan togs fram för att utveckla den samlingen på främmande språk för åren 2025-2027. Utvecklingen av samlingen hittills, den nuvarande strukturen och antalet lån kartlades i ljuset av Celas egen statistik, och information söktes i Statistikcentralens befolkningsstatistik om de språk som talas i Finland och om utvecklingen av invandringen. Referensinformation om verksamhetssätten erhöles bland annat från Myndigheten för tillgängliga medier i Sverige och Flerspråkiga biblioteket.

Utifrån bakgrundsmaterialet valdes sex spets språk ut, som man särskilt kommer att satsa på när det gäller anskaffning av skriftlig litteratur. Dessa språk är arabiska, kurdiska, persiska (farsi), somaliska, turkiska och ukrainska. Vid anskaffningen av material på spets språken ligger fokus mer på barn- och ungdomslitteratur än i genomsnitt i samlingen. Även tillgängligheten i samiskt, rumänskt och karelskt material utreds.

5 Operativ effektivitet

Kostnader per resultatområde 2021–2024

Resultatområde	2021	2022	2023	2024	Förändring 2023/2024
Boktjänster	4 778 254 €	5 037 512 €	5 673 251 €	5 456 133 €	-3,83 %
Sakkunnig- och konsultverksamhet	451 129 €	485 398 €	478 069 €	540 563 € (118 388 €)	13,07 %
Sammanlagt	5 229 383 €	5 522 910 €	6 195 312 €	6 115 083 €	-1,29 %

Boktjänsternas kostnader minskade med 3,83 procent. Kostnaderna för sakkunnigverksamheten ökade däremot med 13,07 procent. Resultatområdenas totala kostnader minskade med 1,29 procent från året innan.

Genomsnittspriset för utlåning av böcker och läromedel 2021–2024

Resultatområde	2021	2022	2022	2024	Förändring 2023/2024
Genomsnittspriset för utlåning av böcker och läromedel	2,81 €	3,37 €	3,19 €	3,06 €	-4,08 %

Genomsnittspriset på allmän skönlitteratur, facklitteratur och läromedelsleveranser fortsatte sjunka närmare 2021 års nivå och var 4,08 procent lägre än år 2023. Orsaken till prisnedgången var bland annat att efterfrågan på bibliotekstjänster ökade.

Arbetets produktivitet (prestationer/resultatområdets årsverken) 2021–2024

I resultatområdenas årsverken medräknas en andel av förvaltnings-, styr- och stödfunktionernas årsverken.

Resultatområde	2021	2022	2023	2024	Förändring 2023/2024
Boktjänst					
Prestationer sammanlagt, st.	1 700 088	1 495 696	1 807 790	1 853 147	2,51 %
Årsverken, st.	38,54	39,84	42,49	42	-1,15 %
Prestationer/årsv	44 112	37 543	42 546	44 099	3,65 %
Främjande av tillgänglig publicering					
Prestationer sammanlagt, st.	117 229	73 891	95 845	100 502	4,86 %
Årsverken, st.	3,46	3,84	3,91	4,2	7,42 %
Prestationer/årsv	38 881	19 242	24 512	23 929	-2,38 %
Annan sakkunnigverksamhet, årsv	0,18	0,27	0,13	0,9	592,31 %

I prestationerna för resultatområdet Boktjänster medräknas upphandlingen och utlåningen av allmän skön- och facklitteratur och läromedel, antalet laddningar av webbsidor, kontakter i kundtjänstens kanaler, ordnade mässor och webbseminarier och deras senare tittarsiffror, YouTube-videornas tittarsiffror, nyhetsbrev, meddelanden och antalet kunder som registrerats i Celas kundtjänst. Resultatområdet innehåller också samarbetet med Celas servicepartner, till exempel med allmänna bibliotek, skolor och läroanstalter samt högskolebibliotek.

Antalet prestationer inom resultatområdet boktjänster ökade med 2,51 procent jämfört med året innan, särskilt på grund av en ökning av antalet lån. Samtidigt minskade årsverken med 1,15 procent. Till följd av detta ökade boktjänsternas produktivitet med 3,65 procent.

Celia skötte sakkunnigrollen för tillgänglig publicering genom att tillhandahålla riktlinjer för tillgänglighet och utbildning till den offentliga sektorn om tillgängligheten till innehåll på nätet och främja tillgängligheten till e-böcker som omfattas av kraven i tillgänglighetsdirektivet.

Webbplatsen Saavutettavasti.fi förnyades betydligt genom att lägga till och uppdatera praktiska anvisningar för olika ordbehandlings- och presentationsgrafikprogram. Av webbplatsen publicerades också en svensk version som motsvarar den finska. Det totala antalet besök på webbplatsen var cirka 88 700.

År 2023 bildades ett team av sakkunniga på Celia och yrkespersoner inom förlagsbranschen, som började utarbeta anvisningar för produktionen av tillgängliga e-böcker. Arbetet avslutades under våren, då Finlands Förlagsförening och Tillgänglighetsbiblioteket Celia publicerade i maj rekommendationen om god praxis

för tillgängliga e-böcker på webbplatsen julkaisekaikille.fi. Rekommendationen presenterades också vid ett seminarium i Helsingfors.

Det tvååriga Kreativa Europa-finansierade projektet Accelerating Publishing Accessibility through Collaboration in Europe (APACE) startade. Celia är en av de sju deltagarna i projektet och den enda nordiska medlemmen. Gemensamma evenemang anordnades inom ramen för APACE-projektet.

Tillgänglighetssakkunnig Jonas Lillqvist var medlem i den internationella sakkunniggruppen Accessible EPUB from InDesign, som i samarbete med Adobe förbättrar stödet för tillgängligheten för e-böcker i InDesign-programmet. InDesign är det mest använda verktyget för att producera e-böcker även inom den privata sektorn, så arbetet har en betydande inverkan på framstegen inom tillgänglig publicering. En nätkurs anordnades för finländska e-boksproducenter om de nya funktionerna i InDesign.

Resultatområdet för tillgänglig publicering omfattar seminarier och utbildningar, rådgivning, rekommendationer och anvisningar samt antalet nedladdningar på tillgänglighetswebbplatserna. Antalet prestationer ökade med 4,86 procent. Tillväxten berodde på anordnandet av seminarier och webinarier och utvecklingen av webbplatser. Antalet årsverken ökade med 7,42 procent. I fråga om resultatet minskade produktiviteten i främjande av tillgänglig publicering dock något, med 2,38 procent. Antalet prestationer har ökat stadigt och det bör också noteras att arbetet till stor del består av nytt, kreativt sakkunnigarbete som utförs som samarbete.

Resultatområdet för övrig sakkunnigverksamhet omfattade bland annat arbetet i olika delegationer, styrelser och arbets- och styrgrupper. Exempel på dessa är det internationella Daisy-konsortiet, Finlands Daisy-konsortium, IFLA, Eblida, Depåbibliotekets direktion, Delegationen för punktskrift, Delegationen för utbildning till alla (Oikeus oppimiseen-neuvottelukunta) samt sakkunniggrupper inom lättläst språk, lättläst litteratur, barn- och ungdomslitteratur och biblioteksbranschen. Antalet årsverken som användes för annan sakkunnigverksamhet ökade med 592,31 procent, men som helhet är det fortfarande en liten del av Celas verksamhet.

6 Hantering och utveckling av de psykiska resurserna

Personalresurser (årsv) per resultatområde 2021–2024

Resultatområde	2021 årsv	2022 årsv	2023 årsv	2024 årsv	Förändring 2023/2024
Boktjänster, varav	38,54	39,84	42,49	42	-1,15 %
Bibliotekstjänster	20,01	20,54	20,33	19,7	-3,10 %
Läromedelstjänster	18,53	19,29	22,16	22,3	0,63 %
Sakkunnig- och konsultverksamhet	3,64	3,84	3,91	0,9 4,2	7,69 %
Sammanlagt	42,19	43,68	46,4	47,1	1,51 %

Personalresurserna inom boktjänster minskade med 1,15 % under året. Den största förändringen skedde i bibliotekstjänsterna, där antalet personalresurser minskade med 3,1 % på grund av personalens rörlighet. Målnivån för hela ämbetsverket, 45 årsverken, överskreds med 2,1 årsverken. I enlighet med strategin användes 7,69 procent mer resurser inom sakkunnigverksamheten än året innan. Totalt sett ökade de totala personalresurserna med 1,51 procent. Några av ökningarna var dock vikariat för långa tjänstledigheter, inte faktiska personalökningar.

Antalet anställda och personalstruktur 2021–2024

	2021	2022	2023	2024	Förändring 2023/2024
Antal anställda					
Män	13	13	14	14	0 %
Kvinnor	30	34	34	33	-2,94 %
Sammanlagt	43	47	48	47	-2,08 %
Årsverken	42,19	43,68	46,4	47,1	1,51 %
Medelålder					
Män	48,8	51,61	52,71	51,5	-2,30 %
Kvinnor	50	50,76	50,94	50,67	-0,53 %
Åldersfördelning					
25-29	1	1	1	0	-100 %
30-34	2	3	4	3	-25 %
35-39	4	2	0	4	-
40-44	5	8	8	4	-50 %
45-49	8	7	8	9	12,50 %
50-54	5	4	5	8	60 %
55-59	7	8	6	6	0 %
60-64	11	14	15	12	-20 %
65-69		0	1	1	0
Ordinarie, visstidsanställda					
Män, ordinarie	12	12	14	13	-7,14 %
Män, visstidsanställda	1	1	0	1	-
Kvinnor, ordinarie	29	32	32	29	-9,38 %
Kvinnor, visstidsanställda	1	2	2	4	100 %
På heltid/deltid					
På heltid	41	45	46	45	-2,17 %
På deltid	2	2	2	2	0 %
Avgångs- och anställningsomsättning					
Avgång	5	3	3	6	100 %
Anställning	3	6	3	6	100 %
Arbetsstillfredsställelse (1-5)	3,59	3,61	3,80	3,51	-7,63 %
Sjukfrånvaro dgr/årsv	7,99	7,63	6,94	10,2	46,97 %

Det totala antalet anställda sjönk från 48 till 47, vilket motsvarar en minskning på 2,08 procent. Årsverkena ökade dock med 1,51 procent.

Männens andel av personalen förblev oförändrat på 29,78 procent, medan kvinnornas andel sjönk med 2,94 procent. Personalens medelålder i de båda grupperna var strax

över 50 år. Den största åldersgruppen utgjordes fortfarande av personer som fyllt 60 år, vilket innebär att pensioneringarna sannolikt kommer att fortsätta under de närmaste åren. Bestående uppgifter utfördes i huvudsak med ordinarie personal.

Enligt statsförvaltningens personalenkät, som utfördes under hösten, sjönk arbetstillfredsställelsen med 7,63 procent till 3,51. Tillfredsställelsen sjönk inom alla delområden. Störst missnöjet orsakades av chefernas framgång med att organisera arbetet i arbetsgemenskapen, stödet från ledningens strategiska riktlinjer för att uppnå målen och löneförändringen när arbetsprestationen förändras. Nöjdast var man med arbetsgivarens engagemang för mål och värderingar, balansen mellan arbete och privatliv, arbetsgivarens stöd för att upprätthålla och förbättra kompetensen, ett intressant och utmanande arbete och kännedom om målen med arbetet.

Personalkostnader 2021–2024

I personalkostnaderna ingår också frilans-anställdas arvoden. I utbildningskostnaderna ingår endast köp av avgiftsbelagda utbildningar, inte kostnader för använd arbetstid.

	2021	2022	2023	2024	Förändring 2023/2024
Personalkostnader, €	2 414 961	2 633 427	3 014 781	3 128 281	2,84 %
Kostnader för företagshälsovården, €/årsv	933	836	1 704	2 164	27,00 %
Kostnaderna för arbetshälsa och rekreation €/årsv.	364	383	339	310	-8,55 %
Utbildningskostnader €/årsv. (inkl. endast köpt utbildning)	993	988	667	554	-16,94 %

Personalkostnaderna ökade med 2,84 procent jämfört med året innan på grund av rekryteringar och omvärdering av arbetets kravnivå. Sjukfrånvaro ökade med 46,97 procent jämfört med året innan, och även kostnaderna för företagshälsovården ökade med 27 %, vilket är en betydande ökning. Ökningen av sjukfrånvaro påverkades särskilt av enskilda långa sjukledigheter. Kostnaderna för arbetshälsa och rekreation sjönk med 8,55 procent. En gemensam rekreationsdag firades under Östersjödagen på Pentala skärgårdsmuseum den 29 augusti 2024. Teamen ordnade egna

utvecklingsdagar under året och till på julfesten samlades vi för en teaterföreställning. Dessutom erbjöds personalen en kultur-, motions- och pendlingsförmån samt en lunchförmån.

Utbildningskostnaderna per årsverke fortsatte att minska, från 667 till 554 euro, dvs. 16,94 procent. Detta torde främst vittna om ökningen av kostnadsfria utbildningar och möjligheter till ny kompetensutveckling. Trots de minskade kostnaderna betraktades de möjligheter till kompetensutveckling som arbetsgivaren erbjuder som mycket goda, då upprätthållande och utveckling av kompetensen fick betyget 4,0 i personalenkäten.

7 Resultatindikatorernas utveckling under perioden 2021–2024

	2021 utfall	2022 utfall	2023 utfall	2024 utfall
Resultat och kvalitetskontroll				
Bokanskaffningar, st.	1 466	1 420	1 482	1 473
Andelen färdigt upphandlade material av de årliga bokanskaffningarna (inkl. gemensam produktion)	45,3 %	42,5 %	44,4 %	43,5 %
Rekommendationer, rådgivning och utbildningar inom tillgänglig publicering, st.	61	104	89	119
Andelen barn och unga som använder tjänsterna regelbundet	-	-	52 %	53 %
Läromedelsleveranser, st.	55 701	46 722	44 835	41 754
Operativ effektivitet				
Kunder som tjänsterna omfattar (personer och sammanslutningar)	68 239	75 037	76 032	74 871
Nya kunder som har kommit inom ramen för tjänsterna	13 963	12 563	12 834	11 770
Andelen webbkunder av alla privatkunder	88 %	89 %	90 %	92,1 %
Andelen nätlån av den totala utlåningen	74 %	76 %	77,8 %	79,9 %
Total användning av Celias utlåningstjänster	1 253 956	1 265 849	1 333 325	1 409 389
Samhälleligt genomslag: Utveckling av webbtjänsterna				
Andelen webblånare av personer över 65 år	49 %	52 %	59,7 %	66,7 %
Tillfredsställelse med webbtjänsterna (1-5)	4,1	4	4,1	4,1
Samhälleligt genomslag: Förstärkandet av tillgången till tjänsterna genom servicepartner				
Antalet samarbetsbibliotek, kommuner/verksamhetsställen	309/482	309/489	309/494	283/495
Aktiviteten hos bibliotek som ingått avtal; andelen bibliotek som registrerat kunder	76 %	76,3 %	79 %	77 %
Aktiviteten bland användare som har blivit kunder via allmänna bibliotek	51,5 %	48,4 %	50 %	50 %
Aktiviteten hos läroanstalter som ingått avtal; andelen läroanstalter som registrerat kunder	57,1 %	54,2 %	49 %	45 %
Aktiviteten bland användare som har blivit kunder via skolor	17,6 %	15,2 %	15 %	15 %

	2021 utfall	2022 utfall	2023 utfall	2024 utfall
Antalet samarbetsbibliotek: högskolebibliotek	35	40	40	33 ¹
Aktiviteten hos högskolebibliotek som ingått avtal: andelen bibliotek som registrerat kunder	92,5 %	95 %	93 %	97 %
Aktiviteten bland användare som har blivit kunder via högskolor	36,6 %	31,4 %	30 %	29 %
Hantering av de psykiska resurserna				
Årsverken	42,19	43,67	46,4	47,1
Arbetsstillfredsställelse (1-5)	3,59	3,61	3,80	3,51

Resultat och kvalitetskontroll

Antalet bokanskaffningar hölls högt trots att anslaget inte ökade. Andelen färdiga upphandlingar och gemensamma produktioner var så gott som oförändrade.

Efterfrågan på rådgivning och utbildning om tillgänglig publicering varierar från år till år. Den ökade med 33 procent från 2023 till 2024. Kunskaperna om tillgänglighet har ökat under årens lopp och det har varit möjligt att rikta Cielias sakkunnigtjänsters fokus på nytt, i synnerhet mot förläggare.

Andelen barn och ungdomar som regelbundet använder tjänsterna visade en måttlig ökning från 2023 till 2024. Antalet läromedelsleveranser minskade däremot under åren 2021-2024. Det var ett strategiskt mål som syftar till att stödja och vägleda läromedelsförläggare och motsvarande publicister samt lärare.

Operativ effektivitet

Efter genomgången av kundregistret år 2021 började antalet kunder växa igen. Antalet kunder inom tjänsterna ökade mellan 2021 och 2022, men minskade något från 2023 till 2024. Antalet nya kunder minskade något mellan 2021 och 2024, men å andra sidan ökade nätkundernas andel av alla privatkunder kontinuerligt mellan 2021 och 2024. Även nätutlåningens andel av den totala utlåningen ökade kontinuerligt, och den totala användningen av utlåningstjänsterna ökade under årens lopp.

¹ Minskningen beror på övergången till högskolespecifika serviceavtal under 2024. Tidigare ingicks avtal med separat med varje campusbibliotek eller verksamhetsställe.

Samhälleligt genomslag

Andelen webblånare av personer över 65 år ökade avsevärt mellan 2021 och 2024. Kundnöjdheten med webbtjänsterna var i stort sett oförändrad.

Antalet samarbetsbibliotek ökade mellan 2021 och 2024, men aktiviteten minskade något under 2024. Aktiviteten bland användare som blivit kunder genom allmänna bibliotek varierade, och åren 2023-2024 var de på samma nivå, dvs. 50 procent.

Aktiviteten bland läroanstalter och skolor som ingått avtal minskade mellan 2021 och 2024. Aktiviteten bland användare som blivit kunder genom skolor, cirka 15 procent, har varit stabil mellan 2022 och 2024. Minskningen av talboksläromedel som Celia producerar har för sin del påverkat aktiviteten.

Antalet högskolornas och deras aktivitet har legat kvar på en hög nivå, även om kundernas aktivitet har minskat något under 2021-2024. Å andra sidan har tillgängligheten till högskolebibliotekens eget material utvecklats avsevärt genom åren med Celias stöd.

Hantering av de psykiska resurserna

Antalet årsverken ökade med 11,64 procent mellan 2021 och 2024, men den långvariga uppgången i arbetstillfredsställelsen upphörde under 2024. Orsaken kan ha varit den osäkerhet och ökade arbetsbelastning som orsakades av organisationsreformen.

8 Bokslutsanalys

Finansieringsstruktur

Verksamheten vid Tillgänglighetsbiblioteket Celia finansierades med anslag för omkostnader (moment 29.01.13), som uppgick till 5 750 000 euro i budgeten för verksamhetsåret. Från år 2023 överfördes 735 419 euro i anslag för bibliotekets omkostnader för användning till redovisningsåret, vilket betyder att den tillgängliga finansieringen under redovisningsåret var 6 485 419 euro.

Budgetutfall

Omkostnaderna finansierades med anslagen i budgeten för år 2024, med anslagen för omkostnader som överförts från år 2023 samt med bruttointäkterna. Bruttointäkterna ökade med 494 % från 2023, från 10 409 euro till 61 835 euro under rapporteringsåret. Dock var endast 4 924 euro egentliga intäkter från ämbetsverkets avgiftsbelagda verksamhet, och resten var försäljningsintäkter för apotekare Ester Fagerlunds fond.

Under 2024 användes totalt 6 049 826 euro. Personalkostnaderna stod för 51,7 procent av omkostnaderna och inkluderade löner och jämförbara kostnader och utgifter på vilka förskottsinnehållning ska verkställas samt kostnader som bestäms direkt utifrån lönen, som socialförsäkringsavgifter, obligatoriska och frivilliga personförsäkringsavgifter samt pensionskostnader. En annan stor utgiftspost var köpta tjänster, som stod för 40 procent av omkostnaderna. Övriga utgifter bestod av hyror, andra inköp och övriga kostnader.

Av anslagen för omkostnader överfördes sammanlagt 435 592 euro till år 2025. Under tidigare år har anslaget använts för att finansiera olika utvecklingsprojekt, men på grund av nedskärningarna i statsförvaltningens produktivetsprogram måste anslaget i sin helhet styras till att upprätthålla ämbetsverkets grundläggande verksamhet.

Läget i apotekare Ester Fagerlunds fond framgår av not 13 till bokslutet: fonderade medel som ingår i balansräkningen, enligt vilket fondens tillgångar uppgick till 334 578,69 euro per den 31 december 2024. Fondens egentliga bokslut upprättas separat.

9 Intern kontroll

Utlåtande om utvärdering och bekräftelse av interna kontroll

I enlighet med 24 b § i lagen om statsbudgeten (423/1988) ansvarar

Tillgänglighetsbibliotekets Celas ledning för ordnandet av den interna kontrollen och för att den är ändamålsenlig och tillräcklig.

Tillgänglighetsbiblioteket Celas interna kontroll och riskhantering handlar om förfaranden med vilka det eftersträvas att i skälig omfattning försäkra sig om att:

- 1) lagar, anvisningar och föreskrifter samt krav på god förvaltning iakttas inom Tillgänglighetsbiblioteket Celas verksamhet,
- 2) den egendom som Tillgänglighetsbiblioteket Celia innehar bevaras och förvaltas väl,
- 3) Tillgänglighetsbiblioteket Celas verksamhet och användning av medel är resultatrik,
- 4) den information om verksamheten och ekonomin som förutsätts för resultatrik ledning finns tillgänglig och att denna information även utnyttjas vid ledning,
- 5) korrekta och tillräckliga uppgifter rapporteras om verksamheten och ekonomin samt resultatet.

Om ansvaret och arrangemangen för intern kontroll och riskhantering föreskrivs i ekonomistadgan för undervisnings- och kulturministeriets bokföringsenhet samt i det reglemente för intern kontroll som direktionen för Tillgänglighetsbiblioteket Celia fastställde den 1 juni 2007 och i ämbetsverkets arbetsordning.

De interna kontrollförfaranden och -arrangemang som fastställs i reglementet omfattar ämbetsverkets uppgifter och reglementet följs på ämbetsverket och i de uppgifter som ämbetsverket ansvarar för vilka utförs själv eller läggs ut. Genom intern kontroll och riskhantering säkerställs att ämbetsverket tillämpar förfaranden som är ändamålsenliga med hänsyn till omfattningen och innehållet av ämbetsverkets ekonomi och verksamhet samt till de risker som är förknippade med dem. Direktören och ledningsgruppen ansvarar för de praktiska arrangemangen inom intern kontroll och riskhantering. Förvaltningstjänsterna stödjer och utvecklar kontrollfunktionerna och -förfarandena tillsammans med direktören och ledningsgruppen.

Operativa risker identifieras och bedöms som en del av utvärderingen av resultatavtalet, den operativa och ekonomiska planeringen och utvecklingen,

informationshanteringen, beredskapsplaneringen och arbetarskyddet. Intern kontroll utförs också i ledningsprocesser, ledningsgruppsarbete, ansvarsområdenas regelbundna rapportering och riskhanteringsprocesser.

År 2024 fortsatte Celia att genomföra uppgifter som anknyter till cybersäkerhet och digital säkerhet samt till lagen om informationshantering. Utveckling av riskhanteringen var ett resultatmål för resultatavtalsperioden 2024-2027. Riskhanteringsfunktionen omorganiserades och ansvarsområdena förtydligades. Policyer, processer och verksamhetsmodeller sågs över, uppdaterades och regelbundna riskhanteringsverksamhet inleddes i teamen som en del av det dagliga arbetet. Som utvecklingsobjekt identifierades behovet att utveckla ämbetsverkets GDPR-förfaranden och dokumentation.

Statusen för intern kontroll hos Tillgänglighetsbiblioteket Celia har under året utvärderats i enlighet med statsförvaltningens allmänna anvisningar, undervisnings- och kulturministeriets resultatförhandlingar och den interna kontrollen. Enligt dessa bedöms Celias interna kontroll vara på en lämplig nivå i förhållande till verksamhetens omfattning och art.

Resultat av utvärderingar

KPMG Oy Ab genomförde en mognadsutvärdering av informationssäkerheten hos Tillgänglighetsbiblioteket Celia under hösten 2024. Sammanfattningsvis kan det konstateras att Celias mognadsnivå inom de olika delområdena av informationssäkerhet ligger på en upprepningsbar nivå. Celias ledning inser vikten av informationssäkerhet för organisationens övergripande säkerhet. Celia utsett den ansvariga personen för dataadministration som ansvarig för informationssäkerheten. Informationssäkerheten har dokumenterats, men administrationen av dokumentation bör utvecklas.

Sammanfattning av observerade missbruk

Inga missbruk observerades i Tillgänglighetsbiblioteket Celia under räkenskapsperioden 2024.

10 Verksamhetsberättelse för delegationen för punktskrift 2024

Delegationsledamöter

Delegationsledamöter som Tillgänglighetsbiblioteket Celia utnämnt för perioden 2023-2026:

- Tessa Bamberg, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf
- Susanna Hannu, Finlands Dövblinda rf
- Tiia Immonen, Synskadade barn rf
- Marjo Kauttonen, Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Iiro Nummela, Synskadades förbund rf
- Tuija Piili-Jokinen, Valteri center för lärande och kompetens
- Maria Rutenberg, Yrkesinstitutet Live

Synskadades förbunds representant Eeva-Liisa Koskinen avstod från medlemskapet och posten som delegationens ordförande den 30 juni 2024. Iiro Nummela utsågs till representant för Synskadades förbund från och med den 1 juli. Marjo Kauttonen, som har skött ordförandens uppgift under Koskinens frånvaro, fortsätter som ordförande.

Verksamhetsåret 2024

Delegationen för punktskrift sammanträdde åtta gånger under 2024. Mötena hölls på Teams, med undantag för mötet den 23 januari, som hölls som ett hybridmöte på Iiris-huset i Helsingfors.

Delegationens publikationer

Sammanlagt 135 exemplar av delegationens publikationer beställdes år 2024 (år 2023: 124 st.). Två guider fick flest beställningar: Sammanlagt beställdes 9 exemplar av Läsglädje och 97 exemplar av Alkupiste-guiden. På Celianet är det dessutom möjligt att låna tre kombinerade punktskriftsmaterial som delegationen utarbetat under 2019.

Övrig verksamhet

Alla nordiska länder har konstaterats stå inför olika utmaningar som anknyter till exempel hjälpmedel som synskadade använder, att hitta lämpliga läromedel och tillgången till punktskriftsundervisning i allmänhet. I Finland började delegationen kartlägga problem som rör punktskriftsundervisning i syfte att skapa en utbildningsstrategi för punktskrift. Den 26 mars bjöd delegationen in Annika Tyynniemi från Synskadades förbunds rättighetsbevakning att berätta om situationen för barn och ungdomar i dessa frågor.

De nordiska länderna har gemensamma projekt relaterade till STEM-ämnen (science, technology, engineering, mathematics) och tillgängligheten i fråga om matematik på högskolenivå. Från Finland deltar Tillgänglighetsbiblioteket Celia starkast i samarbetet. År 2024 uppdaterade Celia Liblouis-sexpunktstabellen, och behovet av att uppdatera åttapunktstabellen diskuterades mellan delegationen och Celia.

I juni gav delegationen för punktskrift ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning och lagar som har samband med den. I sitt utlåtande tog delegationen ställning till rollen för Valteri center för lärande och kompetens och särskilt Onerva-skolan i att stödja förverkligandet av principen om närskola för synskadade elever och säkerställa kompetensen relaterad till undervisning av synskadade.

De nordiska delegationernas möte

Den finska delegationen anordnade ett möte för de nordiska punktskriftsdelegationerna i Iiris-huset i Helsingfors den 9-10 oktober. Från den finska delegationen deltog Iiro Nummela, Tuija Piili-Jokinen, Maria Rutenberg och Marjo Kauttonen i mötet i Helsingfors. Susanna Hannu deltog i mötet på distans. Förutom Finland fanns deltagare från Sverige, Norge och Danmark på plats i Helsingfors. Den isländska delegationen deltog på distans i mötet, medan hela den norska delegationen deltog i mötet på plats i Helsingfors.

Totalt 36 personer deltog i tvådagarsmötet på plats båda dagarna. Den första dagen deltog 11 personer i mötet på distans. Den andra mötesdagens program var öppet för alla intresserade, och då deltog 24 personer på distans.

Under dagarna hölls anföranden bland annat om distansundervisning av punktskrift, noter i punktskrift, aktuellt om STEM-projektet som fokuserar på matematik samt

olika material för inläring av punktskrift. De övriga nordiska representanterna var också intresserade av taktila böcker och tematiska taktila paket som Celia tagit fram.

